

Trygghet for alle, - kampen mot organisert kriminalitet og utenforskap

Organisert kriminalitet er en betydelig trussel for Norge og har vært det over tid. I Kripos sin årlige nasjonale trusselvurdering om kriminelle nettverk, beskriver de at Norge er fullt integrert i global, organisert kriminalitet. I følge Europol har trusselen fra organisert kriminalitet aldri vært høyere. Interpol vurderer nivået på vold, korrupsjon og hvitvasking i Europa som historisk høyt. Andre land i Europa erfarer at økt kokaintrafikk medfører et høyere konfliktnivå, en voldeligere form for kriminalitet og at det utgjør en trussel mot etablerte samfunnsstrukturer. Når kriminalitet innveves i samfunnsstrukturer utgjør det en trussel mot demokratiet og rettstaten.

Arbeiderpartiet må ha svar på de store utfordringene og tydelige forventninger til fellesskapet. Ingen skal føle dyp bekymring for at egne barn havner i kriminelle nettverk. Derfor trenger vi å jobbe langsiktig med det forebyggende arbeidet rettet mot ungdom, styrke det forebyggende arbeidet i politiet, og svekke kriminelle nettverk. Politiet, tollvesenet og rettsvesenet må styrkes. Vi vil stanse nyrekrutteringen til kriminelle miljøer og hindre at internasjonale kriminelle gjenger og nettverk etablerer seg i Norge.

Partistyret i Oslo Arbeiderparti har hatt en arbeidsgruppe som har jobbet med å utvikle politikk i kampen mot organisert kriminalitet og utenforskap. Arbeidsgruppens rapport er vedlagt uttalelsen.

1. Forebygging i alle ledd

Oslo Arbeiderparti vil rive opp roten til kriminalitet og utenforskap. Årsakene til at ungdom begår kriminalitet er komplekse, men det handler i sum om samspillet mellom forhold hos den enkelte, og sosiale og strukturelle forhold. Sosial ulikhet skaper grobunn for kriminalitet og utenforskap. Forebyggende tiltak som skal forhindre at barn og unge begår kriminalitet, må adressere dette samspillet. Vår viktigste oppgave er å gi alle mulighet til å lykkes gjennom utdanning, arbeid og et aktivt og sosialt liv. Ungdomskriminalitet kan ikke løses ved tiltak på individnivå alene – det kreves også strukturelle grep på gruppenivå. Det skal Arbeiderpartiets løsninger speile.

Barnehage og tidlig innsats

Oslo Arbeiderparti vil:

- jobbe for å rekruttere flere av de yngste barna til barnehage der deltagelsen er lav
- i samarbeid med staten, innføre en universell ordning med gratis kjernetid i barnehagen i bydelene Alna, Bjerke, Grorud, Stovner, Søndre Nordstrand og levekårsutsatte i delbydeler i Indre by
- øke bemanningen i barnehager i levekårsutsatte områder
- fjerne kontantstøtten og bruke pengene på billigere barnehage

Skolenes rolle som forebyggende arena

Oslo Arbeiderparti vil:

- sikre at lærere ved levekårsutsatte skoler får mer planleggingstid til for- og etterarbeid av undervisningen, og til å kunne gjennomføre foreldresamtaler og foreldremøter med tolk
- bedre tverrfaglig innsats i hjelpeapparatet og deling av informasjon mellom skolen og andre faginstanser
- vurdere justeringer i ressursfordelingsmodellen i grunnskolen som sikrer en mer rettferdig fordeling av pengene, og sikre skoler i levekårsutsatte områder langsiktige økonomiske ordninger framfor prosjektmidler
- finansieringen av spesialundervisningen må legges om, slik at vi sikrer at penger følger vedtak
- styrke laget rundt eleven gjennom blant annet flere lærere, miljøarbeidere og helsefagarbeidere på skoler med størst behov for mer ressurser. Alle skoler i levekårsutsatte områder skal ha et miljøteam på skolen
- opprette flere profilskoler med for eksempel satsinger på praktisk-estetiske fag, i levekårsutsatte områder
- opprette et ambulant team mot mobbing, vold og trusler som kan rykke ut og bistå både ved enkelthendelser og over lengre tid ved behov
- utvide og styrke spesialtilbudet på OT-Ulven. Opprette grunnskoletilbud etter samme modell
- tydeliggjøre regelverket om taushetsplikt, og om nødvendig endre loven for å sikre nødvendig informasjonsutveksling mellom blant annet skole, barnevern, bydel og politi
- strategisk endre inntaksområder hvor skolegrensene skal gå, herunder vurdere å slå sammen skoler i mikrosegregerte bydeler og benytte anledningen til å endre på skolegrensene når det bygges nye skoler
- at det i større grad fattes vedtak om tvungent skolebytte av elever som står bak alvorlige volds- og trusselhendelser, og som samtidig utgjør en betydelig sikkerhetstrussel for medelever og ansatte

Foreldrenes rolle og samarbeid med barnehage, skole og barnevern

Oslo Arbeiderparti vil:

- evaluere Oslo kommunes innsats rettet mot foreldre som står i situasjoner hvor deres barn risikerer å havne i kriminelle nettverk eller har endt soning
- etablere en egen statlig ordning for å hjelpe familier som må flytte til et annet sted for å hindre at egne barn begår gjentatte lovbrudd
- opprette et sentralt budsjett for tolkeutgifter. Dette vil sikre at det er faglige, ikke lokale budsjettrammer, som er førende for om man benytter tolketjenesten

Forebygging gjennom sterkere fellesskap

Oslo Arbeiderparti vil:

- utvide satsingen på sommerjobber til ungdom til også å inkludere deltidsjobber gjennom hele året
- etablere flere jobbprogram og jobbsentre for å bidra til at flere unge får relevant arbeidserfaring og kompetanse
- sikre flere muligheten til å delta i idrettsaktiviteter gjennom å bygge flere idrettsanlegg, og sikre idrettslag gode rammebetingelser for å inkludere flere. Andre fritidstilbud som eksempelvis skolekorps og speideren skal også ivaretas
- styrke fritidsklubbtilbudet og utvide åpningstidene
- styrke organisasjoner med frivillige som patruljerer på kveld- og nattestid

Politiet som tillitsskapende aktør og ressurs i nærmiljøet

Oslo Arbeiderparti vil:

- at SaLTo må ha som hovedformål å sikre en koordinert personrettet innsats overfor barn og unge på vei inn i kriminalitet
- senke aldersgrensen til SaLTo til 10 år
- sikre en mer kontinuerlig tilstedeværelse av politiet, ikke bare etter at det skjer alvorlige hendelser i et område
- styrke dialogen og samarbeidet mellom politiet og pårørende for å bygge tillitt og stoppe rekrutteringen til kriminelle miljøer
- styrke mangfoldet og den flerkulturelle kompetansen i politiet

2. Kriminalitetsbekjempelse

God forebygging handler om en kombinasjon av de myke tiltakene: Gode barnehager og en skole som gir muligheter for alle, gode nabolag, inkluderende fellesskap og et hjelpeapparat som er der for dem som trenger det. Og de hardere tiltakene: Et handlekraftig politi og rettsvesen, som er til stede og som kan reagere raskt, og som har ressurser til effektivt å slå ned på organisert kriminalitet. Det er avgjørende for tilliten til politiet at de har ressurser til å stoppe vold og oppklare alvorlige straffesaker i de kriminelle nettverkene for å hindre hevns spiraler og alvorlige voldshendelser i det offentlige rom som skaper utrygghet for oss alle. Norge er i ferd med å bli et transittland for smugling av narkotika til Europa. I tillegg må domstolene styrkes for å sikre rettidig saksbehandling. Tolletaten må styrkes. Kriminaliteten disse nettverkene livnærer seg av er profittmotivert. Vi må begrense «motoren» i denne virksomheten: Pengene og verdiene som skapes eller tilranes må tas.

Styrke politiet

Oslo Arbeiderparti vil:

- styrke politiet med nødvendige ressurser til å forebygge, bekjempe og oppklare kriminalitet, særlig i utsatte byområder. Sørge for at ledige uteksaminerte politistudenter fra tidligere kull får tilbud om jobb i politiet, og sørge for at det utdannes nok politi
- styrke det internasjonale politisamarbeidet mot kriminelle nettverk

Styrke tollvesenet

Oslo Arbeiderparti vil:

- investere i permanent skanner ved Oslo Havn, og ha et investeringsprogram for å sikre moderne utstyr som kan avdekke forsøk på innførsel av blant annet narkotika rundt om i landet
- ha kraftig økning i antall kontroller i Oslo
- ha en økning i antall ansatte i tolletaten de neste årene slik at grensekontroll og avdekking av narkotikasmugling blir mer robust.

Begrense rekruttering ved å gå etter pengene

Oslo Arbeiderparti vil:

- vedta ny lov om sivilrettslig inndragning
- styrke arbeidet i politidistriktene og særorganer for å avdekke hvitvasking gjennom kryptovaluta, herunder Økokrims mulighet til å bistå politidistriktene i saker der det potensielt er svarte penger i omløp

Bekjempe menneskehandel

Oslo Arbeiderparti vil:

- utarbeide en ny nasjonal handlingsplan mot menneskehandel
- aktører som har stor sannsynlighet for å komme i kontakt med ofre for menneskehandel, som politi, helsepersonell og personell i grensekontroll, må skolestes i identifisering av ofre for menneskehandel. Ofre for menneskehandel må beskyttes mot å bli retrafikkert.

3. Veien ut av kriminalitet

Skal vi lykkes med å bekjempe kriminalitet må vi sikre et rettsvesen og lovverk som responderer raskt og gir gode rammer. Hurtigløp som sørger for at kriminelle blir dømt raskt, og god kriminalomsorg, er helt avgjørende for å få folk ut av kriminalitet. Alle skal få en ny sjanse til å lykkes.

Barn og unge som utøver gjentakende alvorlig kriminalitet

Oslo Arbeiderparti vil:

- ha en barnevernstjeneste som er i stand til å følge opp barn og ungdom som begår gjentakende kriminalitet
- etablere et «Team Oslo»-prosjekt finansiert av staten
- vurdere etableringen av sikkerhetshjem eller andre modeller etter at det offentlige utvalget satt ned av regjeringen kommer med sin anbefaling. Menneskerettslige sider av et slikt hjem skal utredes godt før endelig beslutning tas
- styrke og utvide ungdomsenhetene i kriminalomsorgen med flere plasser og ansatte
- utrede hvorvidt det skal etableres nasjonale føringer for alle offentlige etater med ansvar for oppfølging av barn med gjentatt alvorlig kriminalitet
- behovet for Exit-program for unge som ønsker hjelp til å komme seg ut av kriminelle gjenger og nettverk er økende. Slike program må styrkes, ikke svekkes

Strengere straff og hurtigdomstol

Oslo Arbeiderparti vil:

- innføre strengere straffer for personer som dømmes etter straffelovens §79 c
- at våpenbruk skal få tøffere konsekvenser, herunder utrede en ordning som sikrer særskilt reaksjon og oppfølging for barn under 18 år som tas med våpen
- etablere en hurtigdomstol for ungdom
- straffe de som aktivt rekrutterer mindreårige til organisert kriminalitet
- intensivere jakten på, og skjerpe straffene for dem som aktivt rekrutterer mindreårige til kriminalitet

God kriminalomsorg lønner seg

Oslo Arbeiderparti vil:

- ha økt innsats mot kriminalitet begått i og fra fengselet, blant annet gjennom bedre informasjonsutveksling mellom kriminalomsorgen og politiet
- gi fengselsbetjenter muligheten til å utføre jobben sin i full trygghet gjennom å styrke bemanningen og forsterke sikkerheten

Bedre oppfølging etter soning

Oslo Arbeiderparti vil:

- at en spesialisert oppfølgingstjeneste for folk som har sonet ferdig skal plasseres under NAV

4. Områdesatsingene – en ny innretning

Politiets egne analyser og undersøkelser viser geografiske variasjoner mellom delbydelene i Oslo, og at opplevd trygghet, erfaring med lovbrudd i nærmiljøet og tillit til politiet har en sammenheng. De geografiske variasjonene mellom delbydelene når det gjelder trygghet,

sammenfaller med den geografiske konsentrasjonen av levekårsutfordringer vi finner i Oslo. Derfor trenger Oslo fortsatt egne områdesatsinger.

Oslo har tre områdesatsinger som gjennomføres i seks bydeler: Groruddalssatsingen, Oslo sør-satsingen og Oslo indre øst-satsingen. Oslo Arbeiderparti vil ha en ny innretning for områdesatsingene. De nye områdesatsingene skal forplikte staten til å ta et større og mer definert ansvar. Det kan for eksempel være konkretisering av politiinnsatsen i disse områdene, flytting av arbeidsplasser og institusjoner, eller forpliktelser knyttet til å skape bedre bomiljø. I tillegg bør næringslivsaktører og utbyggere være en del av de nye områdesatsingene. Statens virkemiddelapparat, gjennom eksempelvis NAV og politiet, må i større grad forpliktes på områder som arbeid og kriminalitetsbekjempelse.

Oslo Arbeiderparti skal være en pådriver for at områdesatsingene skal dreie seg mer om mennesker og ha et tydeligere mål om å utjevne forskjeller, og at områdesatsingsmidler i større grad skal komme som frie midler som også kan brukes på drift til de bydelene som har store levekårsutfordringer.

Byutvikling

Kriminalitetsforebyggende byutvikling har blitt aktualisert den siste tiden, særlig i forbindelse med at politiet fremmet innspill til de nye utviklingsplanene på Mortensrud. Bruk av glass og gjennomsiktige dører inn til trappeoppgangene, bedre belysning, begrenset adgang til garasjer og kjellere, og plassering av balkonger mot offentlige gater er noen av grepene som kan sikre tryggere byrom. Dette er også grep som kan bidra til økt byliv.

Oslo Arbeiderparti vil:

- utvide og forsterke områdesatsingene gjennom en ny innretning, hvor staten inngår en mer forpliktende avtale, og hvor næringslivsaktører og utbyggere gjennom forpliktende avtaler bidrar til utviklingen. Statens virkemiddelapparat må i større grad forpliktes på områder som arbeid og kriminalitetsbekjempelse
- ha en byutvikling som motvirker kriminalitet
- at kommunene må få mulighet til å stille krav til disposisjonsform i boligformålet, slik at nye boligbygg skal bidra til gode nabolag som oppfordrer til liv mellom husene og gode møteplasser